

terug te keeren: men voelt het al aan, in die groote weelderige zalen, waar de behoorlijke plaatsen zelfs nu nog, na de baisse door de crisis veroorzaakt, drie tot vier dollars kosten, kunnen slechts lichte, frivole of gemakkelijk boeiende stukken worden gegeven, juist diepzinnig genoeg om te kunnen worden genoten door een zakenman, die na een dag van zenuwslopenden arbeid en een stevig diner enkele uren verpoizing komt zoeken, terwijl zijn echtgenoot de gelegenheid waarneemt om in de lange pauze haar laatste Parijsche modeljapon te laten bewonderen en tevens het crediet van haar man te helpen verhoogen door te toonen dat zij nog altijd haar familie-diamanten bezit.

Met een groot publiek van een dergelijke mentaliteit — en hetgeen elk Europeeër onmiddellijk opvalt is de standaardontwikkeling van de massa, wier sociaal milieu uitsluitend bepaald wordt door woonadres en bankrekening, terwijl de kleine groep werkelijk ontwikkelde meest arme intellectueele werkers zijn — is het haast onmogelijk werk van diepen zin en hoog kunstgehalte op te voeren, tenzij dan dat een zeker snobisme of een uit Europa overwaaiende mode een reeks opvoeringen van een bepaalde schrijver mogelijk maakt, zooals dat bijvoorbeeld met Pirandello het geval was, eens het idool der snobs, nu bijna vergeten. Een ander voorbeeld is de opvoering van Shaw's Saint Joan, waarvan de wereldpremière in het kleine en afgelegen Garrick Theater ging, om vandaar uit den triomftocht over de heele wereld te gaan maken.

Den 28en December 1923 openbaarde de New Yorksche actrice Winifred Lenihan al haar kunnen in de werkelijk magistrale vertolking van de titelrol, een uitbeelding die hoog uitging boven die van haar Londensche kunstzuster de beroemde actrice Sybil Thorndike en misschien alleen te vergelijken is met die meest ontroerende aller Joan's, van Madame Ludmilla Pitoëf.

Bij ons kent men voornamelijk de Amerikaansche tooneelschrijvers die zich op het lichte genre toelegden. Stukken als „Abie's Irish Rose" van Ann Nicholls, wereldsuccessen als het nog altijd gespeelde „Baby Mine" van Marguerite Mayo of „Peggy-m'n-kind", sentimenteel met een traditioneele „happy ending", detectivestukken, echtscheidingscomédie's, die een weerklank lijken (en dikwijls zijn) van de Parijsche boulevards, of gangster geschiedenissen die hun uitsluitende oorspronkelijkheid aan de Chicago bandieten te danken hebben.... het heele gamma van Grand Guignol tot aan de Folies Bergère toe.

Echter — niet alle Amerikanen willen slechts commercieele successen produceeren en niet alle toeschouwers zijn invloedrijke zakenlui die aan een moeilijke digestie de noodzaak paren hun crediet door middel van decoratieve echtgenooten op te houden.

Er zijn, gelukkig voor het mensdomein in het algemeen en voor de kunst in het bijzonder, enkele tooneelschrijvers die groot talent hebben en waar-